

danske Virksomheder, som fortjente — hvad skal jeg sige — at blive kælet for og ikke blive overfaldet af Lovgivningsmagten, netop nævnede de danske Sukkerfabrikker, thi, sagde han, med dem er det just gaaet saaledes, at til Trods for, at man havde forringet den Beskyttelse, de nød, vare de blomstrede særdeles godt op. Ja, det var netop en af Grundene, hvorfor jeg nævnede dem, at paa dette Omraade har det saa tydeligt vist sig, at Evnen ikke svarede til Villien. Det var i Sandhed ikke Meningen fra den Side, hvortil den højtærede Finansminister hører, og heller ikke fra hans egen Side, at disse danske Sukkerfabrikker skulde slippe saa billigt, at de ret beset skulde have nye Fordele ud af de Forholdsregler, man traf, men Evnen svarede ikke til Villien, og det er da, om jeg saa maa sige, en Slags Nemesis, der paa dette Punkt har ramt den højtærede Finansminister. Derfor er det ogsaa i denne Sammenhæng, saaledes som jeg ser paa Sagen, et fortræffeligt Eksempel paa den dilettantiske Maade, hvorpaa Toldloven blev til.

Og her rører jeg da ved det, som for mig er Hovedpunktet. Der er en af mine Bemærkninger, der særlig sidder som en Pæl i Kødet paa Finansministeren, den nemlig, at han aldrig nogen Sinde skal slippe for det Answer, han paatog sig, ved i Foraaret 1908 at gennemføre en Toldlov, der overfor dansk Erhvervsliv paa saa mange Maader var et farligt Eksperiment, paa et Tidspunkt, hvor vi allerede stod midt i en stor og skæbnesvanger Krise. Han har paa ingen Maade rokket, og han kan paa ingen Maade rokke ved de Kendsgerninger, jeg i saa Henseende stadig peger paa, nemlig, at der allerede i November og December 1907 skete saadanne Foreteelser, der tydelig viste, at Krisen maatte komme, og at den saa brød ud i Februar, og at den var af en Haardhed og af en Styrke, som vi siden 1857 ikke have kendt Mage til her i Danmark. Det blev just derfor — og det er det, jeg stadig vender tilbage til — baade forudset og forudsagt, at Toldloven maatte have de Virkninger, den fik. Blandt andet gjorde jeg det gældende i en Række Artikler i „Vort Land“. Og der maa jeg atter tale om den Skæbnens Nemesis, der har ramt Finansministeren og nu gør ham saa bitter, hvad der blandt andet gik ud over mig personlig, idet han nu selv er den, som skal rede Traadene ud af dette spegede Spind, han i sin Tid har faaet filtret sammen. Og i saa Henseende nytter det aldeles ikke, at han nu til sidst griber til

Ind- og Udførselslisterne endog for 1909 som noget, der skal vise, at de daarlige Tider ikke satte ind forinden Toldlovens Vedtagelse i Maj 1908, saa at man paa dette Tidspunkt ikke skulde kunne forudse, at Toldloven vilde skade baade dansk Erhvervsliv og Statens Finanser. Thi der gaar han i Virkeligheden ud fra det, han skal bevise. Det er jo saaledes, at Toldloven først traadte i Kraft 1. Januar 1909, og hvilke Betragtninger der end kan hentes ud af, hvad der skete efter 1. Januar 1909, kan dette dog paa ingen som helst Maade kaste Lys over, hvad der allerede i Forvejen var sket i 1908 og Slutningen af 1907 og som viste der allerede da forelaa saadanne kriseagtige Tilstande, at enhver Mand, der ikke var hildet i Doktriner, maatte vige tilbage for det Ansvaret under saadanne Forhold at kaste vort Lands Erhvervsliv ud i radikale Frihandelseksperimenter.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Kursen paa *rentes* bemærkede den højtærede Finansminister — jeg tillod mig at nedstenograferer Udtrykket —, at han ikke vilde opholde det høje Ting længe med denne Sag, thi, som han sagde, den var i sig selv ganske ligegyldig. For det første maa jeg hertil bemærke, at Hensynet til de franske *rentes* var en Del af hans Argumentation i Sommer. Den højtærede Finansminister kom til os i Sommer og skulde motivere, hvorfor han ikke vilde have et fast Laan, og hvorfor vi skulde nøjes med et Veksellaan. Han motiverede det meget knapt, men en Del af denne meget knappe Motivering var netop en Henviisning til Kursen paa Consols og paa *rentes*. Og for det andet maa jeg bemærke, at naar han angaaende mine Tal sagde, at han ikke vidste, hvorfra jeg kunde have dem — saaledes faldt Ordene —, men at de i hvert Fald ikke vare rigtige, kan det umuligt benægtes, at han ved saaledes at fremstille mig for Tinget som den, der bruger fejle Tal, har søgt at svække Betydningen af hele min Argumentation, thi det ligger i Sagens Natur, at naar en Mand bruger fejle Tal, kan man endnu mindre end paa hans Tal stole paa de Slutninger, han drager af Tallene. Derfor kan det ikke nytte, at han nu, bag efter at jeg har paavist og uimodsigeligt, uigendriveligt paavist, at Finansministerens Sigtelse er uberettiget, og at mine Tal vare rigtige, staar op og siger, at han skal saamænd ikke opholde det høje Ting med dette, det er ganske ligegyldigt, hvorfor skulle vi tale om den kedelige Sag o. s. v. o. s. v., jeg skal blot studere de Ting igennem, saa